

НОТОПТЕРИГІУМУ КОРЕНЕВИЩА І КОРЕНІ

Notopterygii rhizoma et radix

NOTOPTERYGIUM RHIZOME AND ROOT

Висушені цілі або фрагментовані кореневища і корені *Hansenia weberbaueriana* (Fedde ex H. Wolff) Pimenov & Kljukov (син. *Notopterygium incisum* K.C.Ting ex H.T.Chang).

Вміст:

- ефірна олія: не менше 14 мл/кг, у перерахунку на безводну сировину;
- сума ізоімператорину ($C_{16}H_{14}O_4$; М.м. 270.3) і нотоптеролу ($C_{21}H_{22}O_5$; М.м. 354.4): від 0.4 % до 0.8 %, у перерахунку на безводну сировину.

ІДЕНТИФІКАЦІЯ

А. Ціла сировина. Кореневища циліндричні або конусоподібні й іноді зігнуті, приблизно 3–13 см завдовжки і 0.5–2.5 см у діаметрі; іноді розгалужені. Поверхня від коричневого до чорно-коричневого кольору, з кільцевими борознами; міжвузля або дуже короткі (тип шовкопряда, щільні кільця), або подовжені (тип бамбука, рідкі кільця). Кожен вузол має численні крапчасті або горбисті рубці від додаткових коренів і рідше залишки тонких поздовжньо-зморшкуватих коренів від коричневого до чорнувато-коричневого кольору; іноді наявні фрагментовані коричневі лусочки. Коренева шийка може мати залишки некільчастих стебел. Текстура легка, крихка, ламка. Злам нерівний, з численними радіальними щілинами; на зламі помітні: кора і флоема від жовтувато-коричневого до коричневого кольору; кільце світло-жовтої або жовтої ксилеми, яка оточує серцевину; серцевина (відсутня в коренях) білувато-жовтого або жовтого кольору, з численними червонувато-коричневими ефіроолійними вмістищами, розташованими нещільно в тканині. Ефіроолійні вмістища численні в корі й флоемі.

Фрагментована сировина являє собою поперечні або поздовжні скибочки або шматочки неправильної форми кореневищ і коренів (фрагменти кореневищ 0.5–2 см у діаметрі, кореня — 0.2–1.6 см у діаметрі). Зовнішня поверхня від коричневої до чорнувато-коричневої. Фрагменти кореневища мають чіткі крапки або горбисті рубці від додаткових коренів. Фрагменти коренів короткі, поздовжньо-зморшкуваті. Поверхня поперечного зрізу кореневища має помітну кору й зону флоєми від жовтувато-коричневого до коричневого кольору та світло-жовте кільце ксилеми, що оточує жовтувато-білу або коричневу серцевину (у коренях серцевина відсутня); часто зустрічаються радіально розташовані щілини;

кора, флоема і серцевина крапчасті, з червонувато-коричневими ефіроолійними вмістищами. Серцевина має розсіяні лакуни, чітко помітні на поздовжніх скибочках. Текстура легка, крихка, ламка; злам нерівний.

В. Мікроскопічне дослідження (2.8.23). Порошок коричневого або золотисто-коричневого кольору. Переглядають під мікроскопом, використовуючи *хлоральгідрату розчин Р*. У порошку виявляються такі діагностичні структури (Рис. 2662.-1): численні фрагменти секреторних каналів (поперечний зріз [С], поздовжній зріз [Е]) зазвичай з краплями оранжево-коричневого секрету [Са, Еа]; жовтувато-коричневі фрагменти корка (вигляд з поверхні [А], поперечний зріз [F]) з порівняно товстостінних подовжених (поперечний зріз [В]) або округлих (тангентальний зріз [G]) клітин; фрагменти ксилемної паренхіми; численні переважно сітчасті судини, ізольовані або з прилеглою ксилемною паренхімою з тонкостінних клітин [D]; краплі оранжево-коричневої олії [Са, Еb].

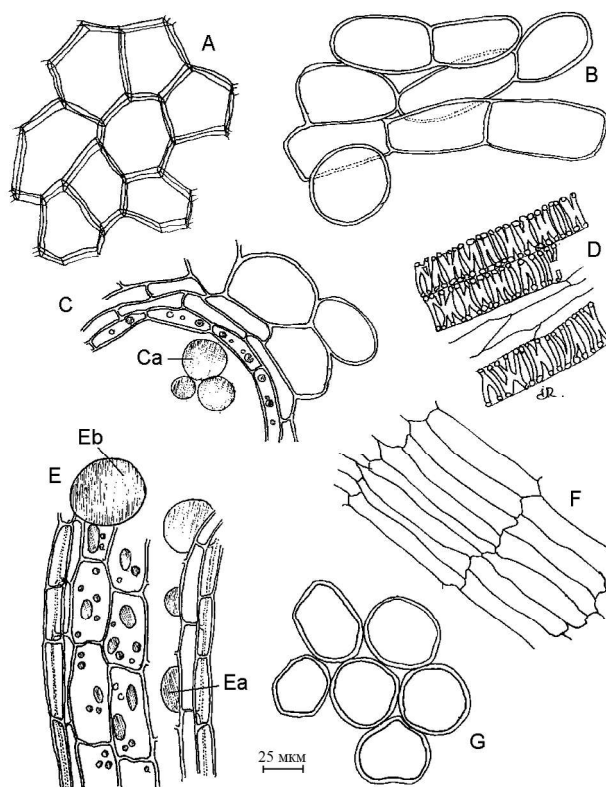

Рисунок 2662.-1. Діагностичні структури нотоптеригіуму кореневищ і коренів (ідентифікація В)

С. Високоєфективна тонкошарова хроматографія (2.8.25).

Випробовуваний розчин. До 1.0 г здрібненої на порошок сировини додають 5.0 мл метанолу Р, струшують протягом 10 хв, центрифугують і використовують надосадову рідину.